

КИЇВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ТАРАСА ШЕВЧЕНКА

Історичний факультет
Кафедра нової та новітньої історії зарубіжних країн

Затверджую
Заступник декана з науково-педагогічної та навчальної роботи

2022 року

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
Нова історія країн Західної Європи та Північної
Америци

для студентів

галузь знань	01 Освіта/Педагогіка
спеціальність	014.03 Середня освіта (Історія)
освітній рівень	перший (бакалаврський)
освітня програма	Середня освіта (Історія)
вид дисципліни	обов'язкова

Форма навчання	денна
Навчальний рік	2022/2023
Семестр	4
Кількість кредитів ECTS	6
Мова викладання, навчання та оцінювання	українська
Форма заключного контролю	іспит

Викладач: Городня Наталія Данилівна, доктор історичних наук, професор кафедри нової та новітньої історії зарубіжних країн;

Кошелєв Артем Олегович кандидат історичних наук, асистент кафедри нової та новітньої історії зарубіжних країн

Пролонговано: на 20__/20__ н.р. _____ (_____) «__» 20__ р.
(підпис, ПІБ, дата)

на 20__/20__ н.р. _____ (_____) «__» 20__ р.
(підпис, ПІБ, дата)

Розробник: Городня Наталія Данилівна, доктор історичних наук, професор кафедри нової та новітньої історії зарубіжних країн;

Машевський Олег Петрович, доктор історичних наук, професор, завідувач кафедри нової та новітньої історії зарубіжних країн

ЗАТВЕРДЖЕНО

Зав. кафедри нової та новітньої історії зарубіжних країн

(підпис) (Олег МАШЕВСЬКИЙ)

Протокол № 12 від «30» червня 2022 р.

Схвалено науково - методичною комісією факультету

Протокол від «26» 08 2022 року № 1

Голова науково-методичної комісії

«27» 08 2022 року

(підпис) (Наталія ТЕРЕС)

(прізвище та ініціали)

ВСТУП

1. Мета дисципліни – розкриття змісту політичних, економічних, суспільних і культурних процесів у провідних державах Західної Європи і Північної Америки з XVII ст. – 1918 р., їхньої ролі у світовому історичному процесі цього періоду.

2. Попередні вимоги до опанування навчальної дисципліни:

Знати основні процеси і події з історії країн Європи і Америки у попередній історичний період.

Вміти визначати особливості розвитку Європи і Америки у різних сферах (державного устрою, політичній, соціальній, економічній, культурній), порівнювати їх з розвитком країн інших регіонів світу.

Володіти навичками критики джерел, порівняльного аналізу, встановлення причинно-наслідкових зв'язків.

3. Анотація навчальної дисципліни:

Дисципліна знайомить студентів з основними подіями в історії ключових держав Західної Європи (з XVII ст.) і США (з часу утворення) до 1918 р., провідними тенденціями їхнього розвитку і чинниками, що їх обумовили; ставить ці держави у контекст глобальної історії, визначає їхню роль і місце в ній. Висвітлюються процеси модернізації цих держав, включаючи трансформацію політичних і економічних структур, матеріальної і духовної культури, перехід від традиційного до модерного суспільства, та шляхи, якими ці зміни відбувалися. Розкривається конкуренція між провідними західними державами за торговельні шляхи, території, ринки збуту, політичні впливи тощо, простежується їхній вплив на долі народів усього світу.

4. Завдання (навчальні цілі): формування у студентів розуміння основних політичних, суспільних, економічних і культурних процесів у ключових державах Західної Європи (з XVII ст.) і США (з часу утворення) до 1918 р., спільного і особливого у їхньому розвитку, їхнього місця у світовому історичному процесі.

Студенти повинні *знати і вміти* оцінювати основні процеси, події, тенденції і динаміку розвитку провідних країн Західної Європи і США, найбільш важливі події в міжнародних відносинах за їхньою участю; ставити в їх контекст глобальної історії.

5. Результати навчання за дисципліною:

Результат навчання (1. знати; 2. вміти; 3. комунікація; 4. автономність та відповідальність)		Форми (та/або методи і технології) викладання і навчання	Методи оцінювання та пороговий критерій оцінювання (за необхідності)	Відсоток у підсумко- вій оцінці з дисциплі- ни
Код	Результат навчання			
1.1	<i>Знати</i> основні події і процеси у суспільно-політичній, економічній і культурній сферах в ключових країнах Західної Європи і в Північній Америці з середини XVII ст. до 1870 р. в умовах становлення індустріального суспільства.	<i>Лекції, семінари, самостійна робота</i>	<i>Модульна контрольна робота ЗМ1, екзамен</i>	4% 20%
1.2	<i>Знати</i> основні події і процеси у суспільно-політичній, економічній і культурній сферах в ключових країнах Західної Європи і США у 1870-1918 рр.; основні	<i>Лекції, семінари, самостійна робота</i>	<i>Модульна контрольна робота ЗМ2,</i>	4%

	події і процеси в міжнародних відносинах 1870-1914 рр., їхні причини, результати і наслідки; причини і перебіг Першої світової війни, найбільш важливі події на фронтах і в дипломатичній сфері; характеристику внутрішнього становища і внутрішньої політики держав-учасниць		екзамен	20%
2.1	Вміти характеризувати і оцінювати основні події, процеси і тенденції розвитку ключових країн Західної Європи з сер. XVII ст. до 1870 р., а також ситуацію у сфері міжнародних відносин, динаміку і напрямки її розвитку на основі аналізу історичних джерел і наукової літератури	Семінари, самостійна робота	Усне опитування (доповіді, коментарі, обговорення, колоквіум) ЗМ1	21%
2.2	Вміти характеризувати і оцінювати основні події, процеси і тенденції розвитку ключових країн Західної Європи і США у 1870-1918 рр., ситуацію у сфері міжнародних відносин, динаміку і напрямки її розвитку на основі аналізу історичних джерел і наукової літератури	Семінари, самостійна робота	Усне опитування (доповіді, коментарі, обговорення, колоквіум) ЗМ2	21 %
3.1	Вміти чітко, логічно, структуровано і аргументовано викладати знання і аналіз з проблематики курсу усно і письмово	Семінари, самостійна робота	Академічне есе ЗМ1, Академічне есе ЗМ2	5% 5%

6. Співвідношення результатів навчання дисципліни із програмними результатами навчання

Результати навчання дисципліни (ОК 17)	1.1	1.2.	2.1	2.2.	3.1
Програмні результати навчання					
ПРН 1. Знати історичну термінологію та наукову періодизацію історичних процесів.	+	+	+	+	+
ПРН 2. Знати та розуміти основні концепції, теорії та етапи розвитку історичної науки, орієнтуватися на її сучасні досягнення.	+	+	+	+	
ПРН 15. Вміти характеризувати об'єктивно та неупереджено історичні події та постаті різних історичних періодів.	+	+	+	+	+

7. Схема формування оцінки.

7.1 Форми оцінювання студентів:

Семестрове оцінювання:

- Оцінювання роботи під час семінарських занять ЗМ 1: ПРН 2.1, 3.1 – 21 бал/13 балів*
- Оцінювання роботи під час семінарських занять ЗМ 2: ПРН 2.2, 3.1 – 21 бал/13 балів*.
- Модульні контрольна робота з тем ЗМ 1: ПРН 1.1 – 4 бали/2 бали*
- Модульні контрольна роботи з тем ЗМ 2: ПРН 1.2 – 4 бали/2 бали*
- Академічне есе з тем ЗМ 1: ПРН 3.1 – 5 балів/3 бали*.
- Академічне есе з тем ЗМ 2: ПРН 3.1 – 5 балів/3 бали*.

* максимальний бал / пороговий бал для отримання позитивної оцінки з відповідної форми контролю.

Підсумкове оцінювання:

Форма оцінювання – екзамен;

Максимальна кількість балів, які може отримати студент – 40 балів;

Оцінюються такі результати навчання студента:

знання історичних фактів, розуміння процесів і тенденцій розвитку держав Західної Європи і США у XVII – на початку XX ст. (до 1918 р.); вміння з'ясувати причини і простежити хід подій і процесів, визначити їхні рушійні сили, встановити причинно-наслідкові зв'язки між конкретними процесами і подіями, оцінити місце і роль провідних держав Європи і США у глобальній історії періоду, що вивчається.

Форма проведення екзамену – письмово-усна, види завдань – завдання, які потребують розгорнутих відповідей, співбесіда.

Мінімальний пороговий рівень екзаменаційної оцінки, за якої іспит вважається складеним – **24 бали**.

Необхідна умова допуску до екзамену: студент не допускається до екзамену, якщо під час семестру набрав менше ніж **20 балів (критично-розрахунковий мінімум)**. Рекомендований мінімум допуску до екзамену **36 балів**.

7.2. Організація оцінювання:

Загальну кількість балів студента формують семестрові бали, отримані з усіх тем змістових модулів – бали, отримані під час семінарів (усні опитування); за виконання академічних есе; під час модульного контролю (за виконання тестових завдань) – та бали, отримані під час складання підсумкового контролю (екзамену) за виконання запропонованих завдань.

Зміст курсу поділений на 2 змістових модулі. Кожний змістовий модуль включає в себе лекції, семінари, самостійну роботу студентів і завершується рейтинговим контролем рівня засвоєння знань програмного матеріалу відповідної частини курсу.

До змістового модулю 1 (ЗМ1) входять теми 1-7, до змістового модулю 2 (ЗМ2) – теми 8–15.

Оцінка успішності знань студентів здійснюється в двох формах: семестрове оцінювання (контрольні роботи, усне опитування, академічні есе) і підсумкове оцінювання (екзамен).

Загальна сума балів – 100 балів. З них семестрове оцінювання – максимум 60 балів; підсумкове оцінювання (екзамен) – максимум 40 балів.

Змістовий модуль 1 Суспільно-політичний, економічний і культурний розвиток країн Західної Європи і Північної Америки (XVII ст. – 1870 р.)			Змістовий модуль 2 Основні тенденції розвитку країн Західної Європи і США в останній третині XIX – на початку XX ст. Міжнародні відносини (1870-1914 рр.). Перша світова війна			Екзамен
30 залікових балів (максимум)			30 залікових балів (максимум)			40 балів (максимум)
Самостійна робота (академічне есе)	Семінар. заняття	Модульний контроль	Самостійна робота (академічне есе)	Семінар. заняття	Модульний контроль	
5 балів (максимум)	21 (максимум) 1 вступний семінар і 7 семінарів по 3 бали макс.	4 бали (максимум)	5 балів (максимум)	21 (максимум) 7 семінарів по 3 бали макс.	4 бали (максимум)	

Продовж семестру оцінюється робота студента *під час кожного семінару* (доповідь, коментарі, доповнення, участь у дискусії). Під час семінару студент може отримати до 3

балів. Критеріями оцінювання відповіді студента під час семінару є:

- зміст виступу, повнота розкриття питання 2 бали
- структура, логіка викладення матеріалу / використання джерел і наукової літератури 1 бал

Академічне есе студент подає викладачеві на передостанньому семінарі кожного змістового модулю.

Критеріями оцінки самостійної роботи студента є:

- робота самостійна, добре структурована, основна теза чітко викладена на початку роботи і аргументовано доведена з використання історичних фактів, прикладів, посилання на історичні джерела і наукову літературу тощо; робота закінчується висновками; вона добре відредагована, не має помилок; її оформлення і обсяг відповідають вимогам – 5 балів
- робота самостійна, добре структурована, основна теза чітко викладена на початку роботи і досить аргументовано доведена з використання історичних фактів, прикладів, посилання на історичні джерела і наукову літературу тощо; робота закінчується висновками; її обсяг відповідає вимогам, проте є окремі зауваження до тексту (аргументація, редагування, помилки, оформлення) – 4 бали
- робота самостійна, проте є несуттєві зауваження до її структури, формулювання основної тези, аргументації, до редагування, оформлення – 3 бали
- робота самостійна, проте є суттєві зауваження до її структури, формулювання основної тези, аргументації, до редагування, оформлення, або її обсяг не відповідає вимогам – 2 бали
- робота самостійна, проте не структурована, основна теза не сформульована і не аргументована, є суттєві зауваження до змісту і оформлення тексту – 1 бал

Після завершення відповідно Змістового модулю 1 і Змістового модулю 2 проводяться модульні **контрольні роботи**. Контрольні роботи вміщують 4 тестових завдань, правильна відповідь на кожне з яких оцінюється в 1 бал.

У випадку відсутності студента з поважних причин відпрацювання та передачі модульних контрольних робіт здійснюються у відповідності до «Положення про порядок оцінювання знань студентів при кредитно-модульній системі організації навчального процесу» від 1 жовтня 2010 року.

Екзаменаційний білет містить чотири завдання, які потребують розгорнутих відповідей, кожне з яких оцінюється в 10 балів. Усього 40 балів.

Критерії оцінювання відповідей на завдання, які потребують розгорнутих відповідей:

- Відповідь змістовна, добре структурована, продемонстровано відмінні знання історичних фактів, розуміння основних процесів і тенденцій, причинно-наслідкових зв'язків між ними, знання джерел і наукової літератури по темі 10
- Відповідь змістовна, добре структурована, продемонстровано відмінні знання історичних фактів, розуміння основних процесів і тенденцій, причинно-наслідкових зв'язків між ними 9
- Відповідь змістовна, продемонстровано знання історичних фактів, розуміння основних процесів і тенденцій, причинно-наслідкових зв'язків між ними, проте відповідь не достатньо структурована / не достатньо аналітична / наявні окремі фактологічні помилки 8-7

Відповідь відображає знання фактичного матеріалу з питання, але розкриває його не повно та / не достатньо структурована / не достатньо аналітична / наявні окремі суттєві фактологічні помилки 6-5
 Відповідь фрагментарна, наявні суттєві помилки при викладі фактичного матеріалу 4-3
 Відповідь має значні помилки / майже відсутня 2-1

Умовою допуску до екзамену є отримання студентом під час семестрового оцінювання не менше ніж 20 балів (**критично-розрахунковий мінімум**). При цьому обов'язковим є успішне складання модульних контрольних робіт. **Рекомендований мінімум** для допуску до екзамену – 36 балів.

При простому розрахунку отримаємо:

	Змістовий модуль 3	Змістовий модуль 4	Екзамен	Підсумкова оцінка
Мінімум	18	18	24	60
Максимум	30	30	40	100

7.3 Шкала відповідності оцінок

Відмінно / Excellent	90-100
Добре / Good	75-89
Задовільно / Satisfactory	60-74
Незадовільно / Fail	0-59

8. СТРУКТУРА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Тематичний план лекцій, семінарських занять і самостійної роботи

№	Назва лекції	Кількість годин		
		Лекції	Семінарські заняття	Самостійна робота
ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 1. Суспільно-політичний, економічний і культурний розвиток країн Західної Європи і Північної Америки (XVII – XVIII ст.) Становлення індустріального суспільства у XVIII – другій третині XIX ст.				
1	Тема 1. Вступ до курсу. Предмет та завдання курсу. Головні тенденції історичного розвитку держав Європи в XVII – XIX ст.	2	2	3
2	Тема 2. Англійська революція XVII ст. Феодально-абсолютистський устрій в країнах Європи в другій половині XVII – середині XVIII ст. Франція, Англія, Німецькі держави, Пруссія, Австрія, Італія, Іспанія. Просвітництво	4	2	5
3	Тема 3. Міжнародні відносини та колоніальна політика європейських держав у XVII – середині XVIII ст.	2	2	5
4	Тема 4. Причини, передумови, початок французької революції кінця XVIII ст, падіння королівської влади. Франція в період першої республіки.	2	4	5
5	Тема 5. Франція і Європа під владою Наполеона I. Віденський конгрес і діяльність Священного союзу	4	4	5
6	Тема 6. Становлення індустріального суспільства в провідних країнах Заходу. Революції в Європі у 1848 – 1849 рр.	2	4	5
7	Тема 7. Війна за незалежність в Північній Америці. Створення США Громадянська війна в США	4	3	5
8	Академічне есе з тем ЗМ1			10
9	Модульна контрольна робота (тест)		1	
ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 2. Основні тенденції розвитку країн Західної Європи і США в останній третині XIX – на початку XX ст. Міжнародні відносини (1870-1914 рр.). Перша світова війна				
10	Тема 8. Вступ. Історичний зміст другого періоду Нового часу. Французько-прусска війна 1870 – 1871 рр.	2	2	5
11	Тема 9. Велика Британія у 1870-1914 рр.	2	2	5
12	Тема 10. Французька республіка у 1870-1914 рр.	2	2	5
13	Тема 11. Королівство Італія і Німецька імперія у 1871-1914 рр.	2	2	5
14	Тема 12. Австрійсько-Угорська монархія (1867-1914)	2	2	5
15	Тема 13. Сполучені Штати Америки (1865-1914)	2	4	5
16	Тема 14. Міжнародні відносини в останній третині XIX ст. на початку XX ст.	2	4	5
17	Тема 15. Перша світова війна.	4	3	10
18	Академічне есе з тем ЗМ2			10
19	Модульна контрольна робота (тест)		1	
	Усього за семестр	38	44	98

Загальний обсяг – 180 год.

З них: лекції – 38 год., семінарські заняття – 44 год., самостійна робота – 98 год.

9. Рекомендовані джерела і література:

Основні:

1. Гончар Б.М., Городня Н.Д. Нова історія країн Європи та США. 1870-1918 роки : підручник. – К.: ВПЦ «Київський університет», 2008. 413 с.
2. Машевський О.П. Проблема Чорноморських проток у міжнародних відносинах (1870 р. – початок 1920-х рр.) – К. : Аквілон-Плюс, 2010.
3. Нова історія країн Західної Європи й Північної Америки. XVII – 60-ті рр. XIX століття: підручник / Б.М.Гончар, О.П.Машевський, Н.С.Папенко та ін. ; за ред.. Б.М.Гончара. – К.: ВПЦ «Київський університет», 2013. - 735 с.
4. Hobsbaum Eric. The Age of Empire, 1875-1914. New York, 1989.

Додаткові:

Джерела

1. Хрестоматія з нової історії: В 2 ч. / Упоряд. Г.О. Цвікальська, С. М. Ходорков. – К., 1973.

Література

1. Боровець І.І. Нова історія країн Європи та Америки 1870-1918 рр. Міжнародні відносини: практикум. - Кам'янець-Подільський, 2014. - 263 с.
2. Гуржій О.І. Наполеон. Велич трагедії / Олександр Гуржій, Наталія Залеток. – К., 2020. - 351 с.
3. Дейвіс Норман. Європа. Історія. - К., 2000.
4. Енглунд Петер. Захват і біль битви. Перша світова у 211 епізодах / [пер. Н. В. Третьякової]. - Харків, 2016. - 554 с.
5. История XIX в./ Под ред. Лависа и Рамбо: В 8 т. / Пер. з франц. (будь-яке видання).
6. Кузьмін О.С. Нова історія країн Західної Європи та Північної Америки. - Житомир, 2011. - 456 с.
7. Мартинов А. Перша світова війна в сучасній німецькомовній історіографії: теми й концептуальні ідеї досліджень [Електронний ресурс] / А. Мартинов // Міжнародні зв'язки України: наукові пошуки і знахідки. - 2016. - Вип. 25. - С. 396-423. - Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Mzu_2016_25_23
8. Роудс Джеймс Форд. Історія Громадянської війни в США. 1861-1865 / пер. [з англ.] Ігоря Бігуна. – К., 2020. – 482 с.
9. Тейлор Дж. А. Габсбургська монархія 1809-1918. – Львів, 2002. - 268 с.
10. Тіндалл Дж., Шай Д. Історія Америки. – Львів, 2010.
11. Цольнер, Еріх. Історія Австрії. – Львів, 2001.
12. Шморгун О. О. Перша світова війна: витоки і наслідки (всесвітньо-історичний контекст) [Електронний ресурс] / О. О. Шморгун // Проблеми всесвітньої історії. - 2019. - № 2. - С. 10-54. - Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/UJRN/prwh_2019_2_4

10. Додаткові ресурси:

1. Навчально-методичний комплекс з навчальної дисципліни «Нова історія країн Західної Європи та Північної Америки (1870-1918 рр.)» для студентів історичного факультету / Н.Д.Городня. – К., 2019. – 43 с. URL: <http://www.history.univ.kiev.ua/materiali-dlya-studentiv/>
2. Городня Н. Презентації до навчального курсу «Нова історія країн Західної Європи і Північної Америки» на ресурсі Researchgate. URL: <https://www.researchgate.net/profile/Nataliya-Gorodnia/publications>